

Protokoll

Tillväxtberedningen

Tid och plats

2020-10-09, kl. 10-15 i Sessionssalen, Region Norrbotten, samt Skype

Närvarande

Claes Nordmark (s)	Kenneth Backgård (sjvp)
Ulrika Hammarström (s)	Anders Rönnkvist (sjvp)
Tomas Mörtberg (c)	Anders Josefsson (m)
Tomas Egmark (s)	Nils-Olov Lindfors (c)
Robert Bernhardsson (s)	Anders Öberg (s)
Sara Lundberg (s)	Lennart Törnlund (s)
	Johannes Sundelin (s)

Tjänstepersoner och inbjudna

Anita Lindfors	Per Erik Andersson
Anna Lindberg	Ylva Sardén
Kenneth Sjaunja	Ulrika Nilsson
Jenny Mozgovoy	

1. Mötesordförande Nils-Olov Lindfors öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Till **justerare** valdes Tomas Mörtberg.

3. **Dagordningen** godkändes

Punkt 10 c tas efter lunch, effekter av stödåtgärder till näringslivet, blir 11.25.

4. **Föregående protokoll**

På grund av programskrivningen, så har det blivit förseningar att skriva fram föregående protokoll. Den skickas ut till Er, när protokollet är klart.

5. **Infrastruktur**

a) *Inriktningsunderlaget – Ulrika Nilsson*

Regeringen har skickat uppdrag till Trafikverket att ta fram ett inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering till nuvarande planperiod, 2018-2029. Processen att ta fram underlaget tar normalt 4 år, men nu är den försenad med ca ett år. Behöver redovisa planförslag strax efter sommaren 2021 om man ska hinna fastställa nationell plan och länstransportplan innan valet. Målsättningen är att ha en fastställd plan till valet 2022. Inväntar underlag i oktober med översyn över länderna, så att det kan lyftas till nationell nivå.

Presentationen (*TVB201009_Infrastruktur*) läggs till handlingarna

b) *Aktuellt – Ulrika Nilsson*

Trafikverkets arbete med samråd om lokalisering av ny järnvägsstation i Kiruna startar nu. I dag finns en provisorisk station på grund av stadsomvandlingen. LKAB ska ersätta stationsfunktionen som var innan den tillfälliga placeringen. Svårt att se att de tar in alternativa förslag till placering så här sent i processen. Finns vissa lokaliseringsmål nu som man vill bolla. Viktigt nu att se till funktionen och målgrupperna man vill nå med de befintliga förslagen. Presentationen (*TVB201009_Infrastruktur*) läggs till handlingarna.

Tillväxtberedningen beslutar att:

Tillväxtberedningen skriver ett yttrande på samrådsunderlaget. Eftersom det är kort om tid, så behöver det hanteras så att uppdraget går till respektive ordförande att skriva under det. Även ett yttrande från Region Norrbotten kommer att gå ut.

6. Jämställdhetsdagen – Anita Lindfors

Den regionala jämställdhetsdagen 9 september genomfördes digitalt från Vetenskapens Hus Luleå. Årets Jämställdhetspris gick till Pajala Hockey Club.

Årets jury bestod av Linda Fromh, regionråd, Cathrine Norberg, professor på LTU, Helena Stenberg, ordförande Norrbottens kommuner och Björn O. Nilsson, landshövding i Norrbotten. Bra spridning bland pristagarna genom åren, både från offentliga organisationer, företag och föreningar. Annars riskerar priser att tappa trovärdighet, vilket beslutsfattarna sagt. Varje år har man varit överens om vinnaren.

Presentationen (*TVB 9 oktober jämställdhetspris Mötesplan 20201*) läggs till handlingarna.

7. Strandskyddsutredningen - Liza Lundh och Robert Bernhardsson

Aktuellt från Region Norrbottens deltagande i expertgruppen till den pågående utredningen om översyn av strandskyddet. (Dir 2019:41)

Förutsättningarna ser olika ut i landet men Miljödepartementet har inte en samlad bild över skyddade områden i landet, varken befintliga eller planerade skydd. Det kommer att lyftas på kommande möten

På frågan ifall Allemansrätten tas bort vid befintlig strandnära odling eller om man inte har rätt att ha en strandnära odling, blev svaret att Liza och Robert tar med frågan för att utreda vilken juridik som har tolkningsföreträde i detta fall, strandskyddet eller Allemansrätten.

Presentationen (*Presentation TVB 9 oktober 2020*) läggs till handlingarna.

8. Strukturbild Norrbotten – Liza Lundh

Information om arbetet med att ta fram en strukturbild för Norrbotten som pågår mellan 2020-2022.

I år jobbar vi med att ta fram samverkansplan och titta på vilka frågor i RUS som enkelt kan identifieras. Är nu inne i arbetsprocessen - hur, vem, när, vad och varför? Under 2021 och 2022 jobbar vi med dialoger.

De som hittills deltagit i arbetet kom med utifrån intresse då projektet startade 2018 och vilka som har ansvar för regionala planeringsdokument. Arjeplogs kommun var med i början av projektet, men var tvungna att hoppa av på grund av resursbrist. Norrbottens kommuner var inte med i det förberedande projektet, men är det nu.

Det är skillnad på regional planering i olika regioner. Hos oss har regionen en övergripande roll i den översiktliga samhällsplaneringen, t ex samverkan med kommunerna i hur den regionala utvecklingsstrategin kan vara en tillgång för dem.

Presentationen (*TVB Strukturbild 2020-10-09*) läggs till handlingarna.

Fråga till Tillväxtberedningen:

Vilka regionala och mellankommunala frågor tycker Tillväxtberedningen att strukturbildsarbetet ska fokusera på?

9. Information om Norrlandsnavet - Viktoria Mattsson, LTU

NorrlandsNavet är ett center för utveckling av företagsverksamhet i norra Sverige i samarbete mellan Familjen Kamprads stiftelse och Luleå tekniska universitet. Små och medelstora företag i norra Sverige ska ges möjlighet att samverka med studenter och forskare, samt ta del av utbildningsinsatser för att utveckla sitt företag. Första skedet är att identifiera olika branschers behov och utmaningar, specialisera det, utveckla kunskap och lösningar till nytta för företagen.

Det satsas 100 miljoner kronor under 8 år. Grundprincipen är att basera insatser på företagens behov och matcha in dem i NorrlandsNavet. Det finns fyra huvudspår.

1. *SMF doktorander och senior forskning*. Riktat till företag med specifika behov och som har intresse att engagera sig under lång tid med en forskargrupp. Ett behov som passar in på det vi forskar kring. Anställer doktorander som jobbar i ett antal företag utifrån befintliga behov.
2. *Utbildning för livslångt lärande*. Uppdragsutbildning. Baserat på behov bygger vi utbildningar till företag som är intresserade. Gratis eller till låg kostnad. Pågår under kortare tid än 1:an.
3. *Studentsamverkan* – utbyggnad av arbete kring ex-jobb eller sommarpraktik. Riktat till företag med specifika behov/problem där vi skapar projekt och matchar ihop med ex-jobbare, som går in och jobbar med detta. Här kan vi dela ut stipendier till studenter som jobbar, vilket innebär lägre kostnad för företagen.
4. *Ta del av ny forskning och kunskap* – även om man inte tar del av ovanstående går vi ut med information, rapporter och vetenskapliga artiklar allt eftersom.

Där det handlar om arbete under strikt konfidentialitet anlitas LTU business, som skriver avtal mellan aktuellt företag och studenten/forskaren.

Presentationen (*norrlandsnavet-ppt-info_2*) läggs till handlingarna.

10. Det regionala tillväxtarbetet

a) Åtterrapportering från politiskt forum, tjänsteforum – Nils-Olov

Från möte 2020-10-02:

- Jennie Nilsson, landsbygdsminister, sammanfattade budgetpropositionen för 2021 och vad den innebär för oss inom regional utveckling.

Vi kommer att få skriftligt svar på vårt inspel om satsningen på bredband, vad som händer med våra bredbandskoordinatorer.

- Per Callenberg, statssekreterare, berättade om nya nationella strategin för hållbar utveckling.

- Information om partnerskapsöverenskommelsen, blir en del i sammanhållningspolitiken. Lång diskussion om JTF, vilken är en del i fonden för rättvis omställning. En del av medfinansieringen kan *möjligen* tas från nationella medel, inte bara från regionala medel. Sannolikt blir tillkommande delen i JTF att inkludera mineraler och samtliga metaller, vilket innebär att man får med mineralindustrin i Västerbotten också.

- Pass om aktuella frågor – ekonomiska nedgången i Sverige och hur vi jobbar vidare. Gunilla Nordlöf, Tillväxtverket, hade dragning.

Till nästa möte har vi föreslagit att efter elnätsanalysen i Norrbotten ska frågan om bredbandsutbyggnaden tas upp.

Skickar ut ppt:n från Jenny Nilsson.

b) Återkoppling Elanalyserna – Anna Lindberg

Region Norrbotten skickade in Elanalysen samtidigt som fyra länsstyrelser skickade in den till nationell nivå. Vi tycker vi fått ganska bra uppmärksamhet i frågorna.

I länsstyrelserapporterna gör Västra Götaland, Uppsala, Stockholm och Skåne en prognos för sin elanvändning. De understryker det vi vill lyfta –

energiomställningen måste klara ökad produktion och överföring.

Vi vill med vår rapport synliggöra att det finns kapacitet att lägga elintensiva anläggningar i norra Sverige, samt att vi lyfter fram hur viktiga samhällsplaneringsfrågorna är.

Vi bör jobba regionalt med frågan, för att visa på etablering ur Sverige-perspektiv. Det är ett otroligt intresse kring denna fråga.

Speciellt mindre kommuner som ska skapa etableringar, har svårt få tillgång till effekt och utbyggnad av nätet. Ett problem som är viktigt att vi försöker påverka nationella nivån med, så alla får möjlighet till utbyggt nät.

c) Uppföljning RUS, indikatorer – Kenneth Sjaunja

En uppföljning av det första året med Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 har sammanställts i en rapport. Allt utifrån 15 effektmål, 24 indikatorer och 95 föreslag till åtgärder. Detta i syfte att ge inblick i vad som påbörjats och vilka insatser som behövs för att genomföra föreslagna utvecklingsinsatser.

Rapporten består av inledning, sammanfattning med målsättningar och indikatorer, och förslag på åtgärder, arbete med gemensamma utgångspunkter för Norrbottens utveckling samt nuläget av de olika insatsområdena.

- Insatsområdet "Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer" har en utmaning i effektmålet "En livskraftig region". Vi har sagt att vi ska bli minst 260000 invånare i Norrbotten år 2030. Idag går siffrorna åt fel håll.

Framskrivningssiffrorna för Norrbotten visar att vi har en årlig minskning med ca 1000 personer per år. Hur hanterar vi det?

- Effektmålet "Norrbotten ska ställa om transporter för ett mer hållbart samhälle" säger att andelen lastat/lossat gods med lastbil ska minska, men statistiken visar att det ökar. Hänger bl a ihop med ökad e-handel. Godsmängden för sjöfart visar stabila siffror medan godstransport på järnväg har minskat senaste året.

- Stärkt entreprenörskap går åt rätt håll enligt målet. Vi följer riket ganska väl. Kan vara tufft mål, men svårt att säga i dagsläget.

- En uppdatering av rapporten görs om 3 år. Då kan vi bl a se ifall vi lyckats uppfylla kompetensförsörjningen vid eventuella förändringar i anställningar kopplat till elnätsanalysen.

- Kartläggningen syftar till att se att det pågår aktiviteter inom prioriterade områden. Vi följer upp strategin utifrån satsade medel, företagsstöd och projektstöd. Gör också en geografisk analys. Ifall vi behöver införa åtgärder, finns det på vår att-göra-lista.

- Rapporten är presenterad för Utvecklingsnämnden. Arbetet fortsätter.

Fråga till Tillväxtberedningen:

Hur ser ni på problematiken kring kompetensförsörjning och minskad befolkning?

Bilden av befolkningsminskning i mindre kommunerna samt svårighet att rekrytera personal inom vården och näringslivet delas av flera kommuner. Diskuterades hur viktigt det är att Region Norrbotten stöttar de mindre kommunerna, både kring fördelning av medel och att man nu måste sätta in en högre växel och fokusera på befolkningsminskningen.

Regionen fortsätter dialogen om de ska fördjupa sig i definitionen kring stödområde A, glesbygd/landsbygd, kopplat till fördelning av medel.

Presentationen (2020-10-09 *Kartläggning Genomförande RUS*) läggs till handlingarna.

d) Nationell Strategi – Anna Lindberg

Önskemål från Näringsdepartementet att göra en ny proposition, vilket

resulterade i att man gör en ny nationell strategi. Utgångspunkten var att det händer mycket i den regionala utvecklingen. Tidigare mycket kring fördelningsspolitik, men nu är det mer fokus på tillväxtpolitik. Det man gjort nu, står i budget-proppen, går från regional tillväxtpolitik till regional utvecklingspolitik. Pratar på nationell nivå att grundläggande förutsättningar, regional utvecklingskapacitet och ledarskap är viktigt och intressant, att det måste finnas utvecklingskapacitet.

Genomgående i underlaget är klimatanpassning, energiomställning och minskad miljö- och klimatpåverkan. Visar även de strategiska områdena och prioriteringarna.

Landsbygdspolitik vill alla regioner ha till sig, men är svårt att flytta över. Säger att det handlar om geografi och samspel mellan stad och land, ett sätt att hantera frågan utan att göra ett formellt flyttande.

I slutet av 2020 kommer det något att ha synpunkter på. Tycker att det genats i förankringsarbetet, men det har påtalats

Kommentar från mötet är att man missat eldistribution – Regionen tar med detta som inspel.

e) *Effekter av stödåtgärder till näringslivet – Eva Jonsson*

I juni drog projektet i gång, då vi satte igång med att rigga projektorganisationen och rekryterade kompetensmäklare. Vi täcker in alla kommuner i länet. Externa följeforskare och utredare tar fram indikatorer och vad vi ska mäta.

Nu är vi i genomförandefasen. Från nu till slutet av 2021 pågår arbetet kontinuerligt med att fånga upp företag, samordna utbildningsinsatser utifrån behov, upphandling, och uppföljning.

Budgeten är på totalt 10,4 miljoner kronor; 5 miljoner från ESF, 5 miljoner från 1:1-medel samt 400 000 kr från LTU. Största kostnaden är externa tjänster, vilket är inköp av utbildningsinsatser till företagen.

Projektorganisationen - Testar funktionen med kompetensmäklare i fyra kluster. Tillräknat varje kommun 10 % och satt samman klustren utifrån hur man samverkar i vuxenutbildningen.

Första utbildningen går igång i slutet okt/nov, där testnäringen får två utbildningar som handlar om att den tekniska personalen får bygga på sin kompetens att klara testen själva. Detta stärker företagen och skapar en långsiktighet. För när pandemin slog till klarade de sig med nöd och näppe, eftersom de internationella bolagen inte fick skicka sin testpersonal.

Presentationen (*Samling jobb o framtid Tillväxtberedningen 201009*) läggs till handlingarna.

11. Programskrivning – Per Erik Andersson

ERUF

Region Norrbotten och Region Västerbotten har jobbat med ERUF-programmet i 7-8 månader nu och processen innebär även ett nära samarbete med Tillväxtverket och Sametinget. Vi har haft digitala workshops här i Norrbotten och fått in 15-20 olika inspel på skrivningen. Det kommer även att hållas en digital workshop den 15 oktober i Skellefteå tillsammans med Region Västerbotten. Finns också möjlighet att göra inspel där.

Vi är i den första av tre faser nu, där ett färdigt förslag ska vara färdigt till den 31 december. Fas två innebär att regeringen läser igenom skrivningen och bollar med oss, vilket beräknas ta 2-3 månader. Fas tre innebär att kommissionen i Bryssel läser igenom den. Beräkning att hela programmet är klart i juni 2021, men troligen blir det i början av hösten 2021.

Utmaningar: Medfinansieringsgraden ökar med 10 procentenheter i alla program. Stor osäkerhet hur stor finansiering vi har i ERUF och JTF, vet inte regelverket och budgeten. Vi får också olika signaler på tidsplanen när vår skrivning ska vara klar. Finland säger våren 2021 och Sverige säger om 2 månader.

JTF

JTF-programmet ska in till regeringen senast den 31 december. Regeringen har sagt att regionerna ska skriva detta. Vi inväntar uppdraget.

Sveriges regering har tillsammans med EU kommit fram till stålindustrins värdekedja. Det blir konsekvenser för kommunerna när man tappar medfinansieringen från Arbetsförmedlingen, eftersom deras pengar blir EU-pengar. Arbetsförmedlingen har svårt att finansiera socialfondsprojekt, så om de inte har andra pengar kan de inte finansiera dessa. Någon måste medfinansiera. JTF kan bli en del, men resterande områden har man inte sagt något om. Medfinansieringen för ett program är 85 miljoner, sen har vi också Socialfonden, JTF, Kolarctic och Interreg, vilket då blir 150-200 miljoner per år. Måste ut tidigt med vad medfinansieringen innebär för kommunerna.

Nästa vecka blir det dialoger för att starta upp arbetet med JTF.

Presentationen (*NY ERUF PO1 till PO3*) läggs till handlingarna.

12. Rapport – Skogens värde – Regional skogsstrategi – Ylva Sardén

Strategin för Norrbottens regionala skogsprogram har tagits fram gemensamt av Region Norrbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Skogsstyrelsen. Under 2020 går arbetet vidare med att ta fram en handlingsplan för genomförandet av programmet.

Skogsprogrammet har ambitionen att skapa former för samtal och interaktion mellan olika aktörer samt verka för tydliga spelregler för dem som vill nyttja skogen på olika sätt. På det sättet kan programmet bidra till en positiv dialog om hur den norrbottniska skogen kan bidra till en hållbar samhällsutveckling

För att realisera strategin behövs samverkan mellan aktörer och ökad kunskap om den norrbottniska skogen och skogssektorn.

En av de viktigaste rollerna för skogsprogrammet är att skapa forum och arenor för att diskutera intressekonflikter och markanvändningsfrågor samt för dialog kring äganderätt, renskötselrätt, allemansrätt och näringsutövande.

Rapporten finns att hämta på regionens hemsida och den visar på samverkan mellan olika samhällsnyttor.

https://www.norrbottn.se/publika/lg/regio/2020/Regional%20förnyelse/skogsningen_i_norrbottn_2030_webb_low.pdf

Frågeställningar:

Vilka är de viktigaste användningsområdena för skogen i ert område/er kommun?

Vilka intressekonflikter är svårast att hantera i just ert område/er kommun?

Diskussion:

Viktigt att säkra skogen som näring i framtiden, bl a som arbetsplats och för rekreation. En tydlig aktivitet i strategin är att titta på möjligheten att tillgängliggöra reservat för rekreation. Regionen vill fortsättningsvis vara involverad i nya avsättningar, eftersom skyddade områden är en brist nu. Dock är definitionen på skogsmark och avsättning av skogsmark olika i Sverige och på kontinenten. Statistiken säger att 8-10 % av skogsproduktionen är avsatt i Sverige, men använder vi tysk definition, visar den att 50 % är avsatt. Det kommer ny statistik på detta område.

Lokalt används skogen bara till försvaret, reservat och lokala flygplatsen. Dessutom planeras vindkraftsutbyggnad. Detta begränsar användningen av skogen.

En ny skogsstrategi tas fram på EU-nivå.

Presentationen (*Strategi regionala skogsprogrammet 201009*) läggs till handlingarna.

13. Europiskt påverkansarbete - Jenny

Rapport från EFNS:s (Europaforum Norra Sverige) rapportörmöte 28 augusti 2020.

- Position om EFNS:s synpunkter i uppdateringen av unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätverket, TEN-T, godkändes.
- Påbörjat diskussioner att ta fram gemensam vision om EU:s landsbygd 2040. Har tryckt på att det är skillnad på glesbygd och landsbygd. OECD har lämnat rapport där de har tre definitioner av landsbygd. Finns en enkät att fylla i, senast 9 september.
- Nytt förslag på EFNS arbetsprogram presenterades och antogs att ersätta tidigare arbetsprogram. Det nya programmet är tydligare, förklarar hur samarbetet ska fungera och vilka frågor som ska prioriteras. Det lyfts för godkännande på nästa stora årliga forum, som planeras till våren.
- Position tagen på Strategi för smart och hållbar mobilitet.
- Fundering på att ta ny position om gleshetsallokering.

- Det har kommit ett nytt arktiskt samråd. Svar på deras policy ska lämnas in senast 10 november.
- Östersjökommissionen har planerat att ta gemensam ställning till Arktis. På kommunal nivå kan det vara bra att svara på en enkät. Sveriges regering presenterade arktiskt strategi. Jobbar med bl a hållbara flygbränslen och skogsstrategin. Anita får länk till enkäten som hon skickar vidare ut till kommunerna
- Det utökade rapportörmöte blir digitalt den 6 november. Inbjudan kommer när vi får talare på plats.

14. Övriga frågor

a) Mötesplan 2021

Ordförande 2021 är Claes Nordmark

Lokal: Sammanträdesrum 1, Norrbottens Kommuner, Skeppsbrogatan 6, Luleå

Fredag 15 januari kl.10-15

Fredag 19 mars kl.10-15

Fredag 7 maj kl.10-15

Fredag 24 september kl.10-15

Fredag 10 december kl.10-15

15. Nästa möte.

Fredag den 4 december 2020 kl. 10-16 på Region Norrbotten i Sessionssalen.

16. Avslutning

Ordförande tackade för deltagandet och önskar alla en trevlig helg.

Nils-Olov Lindfors

Ordförande

Tomas Mörtberg

Justerare

Petra Selberg

Sekreterare

